

LUNDS
UNIVERSITET

Humanistiska och teologiska fakulteterna

LLYU81, Svenska som andraspråk för ämneslärare. Ingår i Läraryftet, 90 högskolepoäng

Swedish as a Second Language in Secondary Education. Included in the Government

CPD for Teachers, 90 credits

Grundnivå / First Cycle

Fastställande

Kursplanen är fastställd av Prodekanen med ansvar för utbildning på grundnivå och avancerad nivå vid Humanistiska och teologiska fakulteterna 2026-02-24 (U 2026/104). Kursplanen träder i kraft 2026-02-24 och gäller från och med höstterminen 2026.

Allmänna uppgifter

Kursen ges inom ramen för Läraryftet.

Undervisningsspråk: Svenska

Huvudområde Fördjupning

- GXX, Grundnivå, kursens fördjupning kan inte klassificeras

Kursens mål

Efter avslutad kurs ska den studerande

Kunskap och förståelse

Delkurs 1: Skolämnet svenska som andraspråk, 6 hp

- kunna redogöra för den språkpolitiska utvecklingen i Sverige i ett skolperspektiv med kopplingar till ämnena svenska som andraspråk och modersmål,

Delkurs 2: Svenskans andraspråksgrammatik, 9 hp

- kunna redogöra för det svenska språkets syntaktiska och morfologiska struktur samt dess semantik och lexikon, sett ur ett andraspråksperspektiv och ett ämnesdidaktiskt perspektiv,
- kunna redogöra för grammatiska drag i svenskan som brukar utgöra särskilda svårigheter för andraspråkstalare,

Delkurs 3: Flerspråkighet ur ett individ- och samhällsperspektiv, 12 hp

- kunna redogöra för olika teorier om hur andraspråksinlärningsprocessen går till och vilka faktorer som påverkar,
- kunna redogöra för generella och individuella drag i språkinlärningsprocessen,
- kunna redogöra för hur flerspråkighet och kulturell tillhörighet kan påverka individen samt i hur synen på språklig och kulturell variation återspeglas i samhället och skolan,

Delkurs 4: Muntlig framställning och den retoriska arbetsprocessen, 3 hp

- kunna redogöra för den retoriska arbetsprocessen och för retoriska verktygsmedel,

Delkurs 5: Fonetik och fonologi i svenska som andraspråk, 6 hp

- med grundläggande terminologi kunna redogöra för svenskans fonetik och fonologi ur ett tvärspråkligt perspektiv samt ur ett inlärningsperspektiv,
- kunna redogöra för faktorer som påverkar uttalsutvecklingen vid andraspråksinläring,
- på ett grundläggande sätt kunna redogöra för hur en andraspråkinlärares uttal i svenska kan påverka och påverkas av ordens skrivna former,

Delkurs 6: Elevers läs- och skrivinläring, 9 hp

- kunna redogöra för och diskutera aktuella teorier och metoder för läs- och skrivutveckling på ett andraspråk,
- kunna redogöra för olika skriftsystem och jämföra med svenskans,
- kunna jämföra läs- och skrivutvecklingen på ett förstaspråk med läs- och skrivutvecklingen på ett andraspråk,

Delkurs 7: Språkundervisning med fokus på nyanlända elever, 6 hp

- kunna redogöra för olika sätt att organisera mottagning och kartläggning,
- kunna redogöra för och resonera kring aspekter av andraspråkdiraktik,

Delkurs 10: Elevers skriftliga produktion: Analys och respons, 7,5 hp

- kunna känna igen olika språkvetenskapliga problem och hitta möjliga lösningar,

Delkurs 11: Litterära begrepp och epoker, 7,5 hp

- kunna redogöra för typiska drag i de litterära epokerna,
- kunna redogöra för centrala litteraturvetenskapliga begrepp och redskap i samband med litteraturval- och undervisning i en andraspråkskontext,

Delkurs 12: Betygssättning och bedömning, 6 hp

- kunna redogöra för olika metoder för att analysera och bedöma språkutvecklingen hos elever som har svenska som andraspråk,
- kunna redogöra för skillnader mellan formativ och summativ bedömning och koppla dessa till sva-lärarens arbete,

Delkurs 13: Didaktiska perspektiv på litteraturen och andraspråkläsaren, 9 hp

- kunna redogöra för redskap för kunskaps- och språkutvecklande arbetssätt i samband med skönlitteratur och andra berättande genrer,
- kunna redogöra för didaktiska utmaningar som kan uppstå vid arbete med skönlitterära texter i en mångkulturell och flerspråkig klassrumskontext,

Färdighet och förmåga

Delkurs 1: Skolämnet svenska som andraspråk, 6 hp

- kunna resonera om grundprinciper inom området språkpolitik och språkplanering för att kritiskt analysera svenska språkpolitiska dokument,
- kunna resonera om skolämnet svenska som andraspråk med utgångspunkt i det mångkulturella och flerspråkiga samhället,

Delkurs 2: Svenskans andraspråksgrammatik, 9 hp

- kunna utföra grundläggande syntaktisk analys samt lösa enklare språktypologiska uppgifter,
- kunna jämföra svenskans typologiska struktur med några av de vanligaste invandraspråkens,

Delkurs 3: Flerspråkighet ur ett individ- och samhällsperspektiv, 12 hp

- kunna diskutera språkinlärningsprocessen ur ett didaktiskt perspektiv,
- kunna tillämpa ett flerspråkigt förhållningssätt i undervisningen,

Delkurs 4: Muntlig framställning och den retoriska arbetsprocessen, 3 hp

- kunna kritiskt granska retoriken i olika muntliga genrer,
- kunna tillämpa den retoriska arbetsprocessen i undervisningen,

Delkurs 5: Fonetik och fonologi i svenska som andraspråk, 6 hp

- kunna göra en enklare analys av andraspråkstalares talade svenska,

Delkurs 6: Elevers läs- och skrivinläring, 9 hp

- kunna tillämpa olika undervisningsmetoder för läs- och skrivinläring,
- kunna resonera om texters olika svårighetsgrad,
- kunna genomföra analyser på olika textgenrer utifrån ett andraspråksperspektiv,

Delkurs 7: Språkundervisning med fokus på nyanlända elever, 6 hp

- kunna tillämpa arbetssätt som utvecklar de språkliga färdigheterna hos elever som är nya i svenska språket,

Delkurs 8: Grammatikundervisning och bedömning, 5 hp

- kunna göra analyser av grammatiken i inlärarspråket samt göra bedömningar av språkliga nivåer,

- kunna diskutera, problematisera och exemplifiera grammatikens roll i undervisningen,
- kunna resonera om och föreslå hur ett andraspråksperspektiv kan utformas i grammatikundervisningen,

Delkurs 9: Uttalsundervisning i teori och praktik, 4 hp

- kunna analysera andraspråkstalaras talade svenska,
- utifrån en inlärares bedömning och med fokus på inlärares fonetisk-fonologiska färdigheter kunna planera för fortsatt undervisning och stöttning,

Delkurs 10: Elevers skriftliga produktion: Analys och respons, 7,5 hp

- kunna analysera, bedöma och ge respons på elevtexter utifrån skolans styrdokument,
- kunna skriva mottagaranpassade pedagogiska texter,
- kunna använda digitala verktyg för textbearbetning och respons,

Delkurs 11: Litterära begrepp och epoker, 7,5 hp

- kunna använda grundläggande litteraturvetenskapliga termer och begrepp vid analys av olika typer av skönlitterära texter,
- kunna motivera och förklara didaktiska val av skönlitterär läsning ur ett andraspråksperspektiv,

Delkurs 12: Betygsättning och bedömning, 6 hp

- kunna analysera och bedöma andraspråkstalaras (muntliga och skriftliga) språkbruk och språkutveckling,
- kunna skapa uppgifter för bedömning med utgångspunkt i relevanta kurs- och ämnesplaner,

Delkurs 13: Didaktiska perspektiv på litteraturen och andraspråksläsaren, 9 hp

- kunna välja, motivera och använda skönlitterära texter i ett mångkulturellt klassrum samt kunna resonera om möjliga effekter av sina val,
- kunna identifiera, analysera och förklara situationer som kan uppstå vid arbete med skönlitterära texter i en mångkulturell och flerspråkig klassrumskontext,
- kunna planera för att stötta eleverna i kunskaps- och språkutvecklande arbete med skönlitterära texter med utgångspunkt i styrdokument, interkulturell kommunikation och litteraturdidaktiska teorier.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Delkurs 1: Skolämnet svenska som andraspråk, 6 hp

- på ett grundläggande sätt kunna diskutera olika språkpolitiska och utbildningsrelaterade frågor,
- kunna värdera och problematisera vanliga begrepp i den mångkulturella diskursen.

Delkurs 2: Svenskans andraspråksgrammatik, 9 hp

- kunna diskutera grammatisk utveckling med utgångspunkt i inlärarespråket.

Delkurs 3: Flerspråkighet ur ett individ- och samhällsperspektiv, 12 hp

- kunna diskutera frågor som rör flerspråkighet och språkinläring, och språksociologiska aspekter med ett vetenskapligt förhållningssätt.

Delkurs 4: Muntlig framställning och den retoriska arbetsprocessen, 3 hp

- kunna diskutera och reflektera över andraspråkstalarens förutsättningar för att lyssna och förstå.

Delkurs 6: Elevers läs- och skrivinläring, 9 hp

- kunna förhålla sig till undervisning utifrån en flerspråkig och mångkulturell norm.

Delkurs 7: Språkundervisning med fokus på nyanlända elever, 6 hp

- kunna diskutera en egen eller en annan students undervisningsplanering utifrån språkdidaktiska perspektiv,
- kunna förhålla sig till undervisning utifrån en flerspråkig och mångkulturell norm.

Delkurs 8: Grammatikundervisning och bedömning, 5 hp

- kunna problematisera och förhålla sig till grammatikens roll i undervisningen.

Delkurs 9: Uttalsundervisning i teori och praktik, 4 hp

- kunna resonera om och prioritera olika fonetisk-fonologiska aspekter i undervisningen för elever i svenska som andraspråk.

Delkurs 10: Elevers skriftliga produktion: Analys och respons, 7,5 hp

- kunna reflektera över styrdokumentens språkliga krav i olika genrer.

Delkurs 11: Litterära begrepp och epoker, 7,5 hp

- kunna resonera om hur litteratur från olika tider och platser gestaltar kulturella identiteter och mänskliga erfarenheter, och om dessa texter som möjliga vägar till kunskap om existentiella frågor och interkulturell förståelse.

Delkurs 12: Betygssättning och bedömning, 6 hp

- kunna diskutera frågor som rör bedömning och kartläggning av språkutveckling utifrån ett vetenskapligt förhållningssätt.

Delkurs 13: Didaktiska perspektiv på litteraturen och andraspråkläsaren, 9 hp

- kunna diskutera en egen eller en annan students undervisningsplanering utifrån ämnesdidaktiska perspektiv.

Kursens innehåll**Termin 1***Delkurs 1: Skolämnet svenska som andraspråk, 6 hp*

Skolämnet svenska som andraspråk kontextualiseras med utgångspunkt i det mångkulturella och flerspråkiga samhället. Historiska såväl som internationella perspektiv på migration och språkpolitiska frågor diskuteras i relation till situationen i Sverige och den svenska skolan. Bland annat studeras språklagen i relation till skolans värld och vilken betydelse den har för dagens lärare. Grundläggande begrepp i såväl

den samhälleliga som den vetenskapliga mångkulturella diskursen introduceras och problematiseras.

Delkurs 2: Svenskans andraspråksgrammatik, 9 hp

Delkursen ger kunskaper om det svenska språkets ordförråd och struktur (morfologi och syntax) ur ett jämförande typologiskt perspektiv som syftar till att ge en beredskap i mötet med såväl elevers första- som andraspråk. Grammatiska fel ses ur ett utvecklingsperspektiv med utgångspunkt i inlärarespråket. Fokus läggs på de delar av svenskans regelsystem som utgör särskilda svårigheter för andraspråkstalare.

Termin 2

Delkurs 3: Flerspråkighet ur ett individ- och samhällsperspektiv, 12 hp

Delkursen fördjupar kunskapen från delkurs 1 om hur elevers flerspråkighet kan främjas och utvecklas. Språksociologiska perspektiv på flerspråkighet diskuteras med utgångspunkt i den svenska kontexten. Språkets roll som etnisk och social markör diskuteras, liksom attityder till olika språk och språkliga varieteter. De studerande får verktyg och kunskaper om hur flerspråkigheten kan hållas levande och medvetandegörs om faktorer som inverkar negativt på den. Vidare ges de studerande kunskap om hur ett andraspråk lärs in i allmänhet och svenska som andraspråk i synnerhet. Olika teorier och strategier för språkinläring analyseras, där didaktiska perspektiv utgör en viktig del. I delkursen betonas vikten av att lärare har goda kunskaper om den enskilda individens kulturella och språkliga bagage, vad som händer i mötet mellan olika kulturer samt om förekomsten av mångkultur och flerspråkighet i klassrummet.

Delkurs 4: Muntlig framställning och den retoriska arbetsprocessen, 3 hp

Delkursen ger övergripande kunskaper om hur det muntliga språket används i olika sammanhang, med andraspråkstalarens förutsättningar för att lyssna och förstå i fokus. Studenterna får träna kritisk granskning av retoriken i muntliga genrer såsom politiska tal och debatter. Vidare får de kunskap i den retoriska arbetsprocessen och om retoriska verkkningsmedel samt hur dessa kan tillämpas i ett undervisningssammanhang.

Termin 3

Delkurs 5: Fonetik och fonologi i svenska som andraspråk, 6 hp

Delkursen ger kunskap om svenskans uttal i ett andraspråksperspektiv. De studerande ges en god bas i svenskans fonetik och fonologi. Fokus i kursen ligger på andraspråksinläring och de drag i svenskans uttal som kan innebära svårigheter för andraspråksinlärare samt på uttalets betydelse för ändamålsenlig kommunikation.

Delkurs 6, Elevers läs- och skrivinläring, 9 hp

Delkursen behandlar utveckling av såväl baslitteracitet – inklusive läs- och skrivsvårigheter samt alfabetisering – som avancerade litteracitetspraktiker – inklusive förståelsestrategier och kritisk läsning – i en skolkontext. Principer för olika skriftsystem sätts i relation till läsning och skrivande på svenska. Läs- och skrivutveckling på ett förstaspråk jämförs med läs- och skrivutveckling på ett andraspråk. Studenterna får analysera olika textgenrer och lättlästa texter samt studera läromedel utifrån ett andraspråksperspektiv. Didaktiska principer för läs- och skrivinläring diskuteras och tränas.

Termin 4

Delkurs 7: Språkundervisning med fokus på nyanlända elever, 6 hp

Delkursen fokuserar på undervisning i ungdoms- och vuxenutbildningen för elever som är nya i svenska språket. Delkursen tar upp olika sätt att organisera mottagning av nyanlända elever och kartläggning av andraspråkselevs tidigare kunskaper. Delkursen behandlar också vad som utmärker initial undervisning och lärande i flerspråkiga miljöer samt på ett andraspråk. En central del av delkursen är arbets sätt som utvecklar elevernas språkliga färdigheter.

Delkurs 8: Grammatikundervisning och bedömning, 5 hp

Delkursen fördjupar kunskaperna från delkurs 2 och ger studenterna träning i att analysera grammatiken i inlärarspråket och att göra bedömningar av grammatiska nivåer. Bedömningarna sätts in i ett didaktiskt sammanhang genom olika problematiseringar och tillämpningar för undervisningssammanhang.

Delkurs 9: Uttalsundervisning i teori och praktik, 4 hp

Delkursen bygger vidare på delkurs 5 och ger fördjupad träning i att analysera andraspråksuttal samt kunskap om hur läraren kan omsätta kunskap om svenskans uttal i konkret uttalsundervisning. De studerande tränas i hur man som lärare kan arbeta med sina elevers uttalsrelaterade färdigheter och kunskaper i undervisning och bedömning.

Termin 5

Delkurs 10: Elevers skriftliga produktion: Analys och respons, 7,5 hp

Delkursen behandlar skolans texttyper utifrån andraspråkselevs produktion. De studerande tränas i kritisk läsning och analys av elevtexter och formativ bedömning utifrån ett andraspråksperspektiv inom olika genrer, såväl utredande och argumenterande texter som vetenskapliga texter och kreativt skrivande. Studenterna tränas i användning av digitala verktyg för textbearbetning och respons. Vidare ges de studerande kunskap om hur läraren på ett mottagaranpassat sätt kan formulera instruktioner till uppgifter.

Delkurs 11: Litterära begrepp och epoker, 7,5 hp

Delkursen behandlar viktiga drag i de litterära epokerna. Dessa diskuteras i förhållande till historiska och nutida idéströmningar i samhället. Med hjälp av litteraturvetenskapliga begrepp och metodiska redskap analyseras texters innehåll, svårighetsgrad och uppbyggnad utifrån ett didaktiskt andraspråksperspektiv.

Termin 6

Delkurs 12: Betygsättning och bedömning, 6 hp

I delkursen behandlas olika metoder för att bedöma andraspråkselevs språkutveckling med utgångspunkt i sva-lärarens uppdrag. De studerande tränas i att själva genomföra analyser och bedöma autentiska talade och skrivna andraspråkstexter på olika nivåer och i olika syften, exempelvis för kartläggning, behovsbedömning eller betygsättning. Delkursen behandlar därtill utformning av prov och uppgifter för bedömning utifrån styrdokumentet.

Delkurs 13: Didaktiska perspektiv på litteraturen och andraspråkläsaren, 9 hp

Delkursen tar avstamp i kunskaperna från delkurs 11 och behandlar ungdomars och vuxnas läsning samt belyser hur skönlitteraturen kan användas för att främja språk- och kunskapsutveckling hos andraspråkselever. Kursen visar på sätt att använda skönlitterära texter, författade av såväl kvinnor som män från olika kulturer och tider, i arbete med frågor om flerspråkighet, identitet och kulturmöten. Med utgångspunkt i kurslitteratur och egna erfarenheter av undervisning utvecklar studenten sin förmåga att göra didaktiska val i samband med planering av undervisningsmoment som utgår från läsning av skönlitteratur och fokuserar på mötet mellan text och läsare. Därutöver

undersöks och diskuteras hur den skönlitterära läsningen kan kombineras med samtal, skrivande och andra kommunikationsformer i svenska som andraspråk.

Kursens genomförande

Kursen ges på distans med stöd av nätbaserad lärplattform. Det förutsätts att den studerande deltar på dessa villkor och har tillgång till dator med nätuppkoppling. Vid kursstart lämnas information om de tekniska kraven.

Via lärplattformen tillhandahålls utöver läsanvisningar och övningar bland annat inspelade föreläsningar och litteraturkommentarer som stöttar de studerandes arbete med kurslitteraturen och kursinnehållet. Deltagarna ges också möjlighet att delta i liveföreläsningar och digitala möten med läraren via lärplattformen.

Kursens examination

Delkurs 1: Skolämnet svenska som andraspråk, 6 hp

Delkursen examineras med en till två muntliga och/eller skriftliga uppgifter samt en skriftlig hemtentamen.

Delkurs 2: Svenskans andraspråksgrammatik, 9 hp

Delkursen examineras med en till tre muntliga och/eller skriftliga uppgifter samt en skriftlig hemtentamen.

Delkurs 3: Flerspråkighet ur ett individ- och samhällsperspektiv, 12 hp

Delkursen examineras med två till tre muntliga och/eller skriftliga uppgifter samt en skriftlig hemtentamen.

Delkurs 4: Muntlig framställning och den retoriska arbetsprocessen, 3 hp

Delkursen examineras med en till tre muntliga och/eller skriftliga uppgifter samt en skriftlig hemtentamen.

Delkurs 5: Fonetik och fonologi i svenska som andraspråk, 6 hp

Delkursen examineras med en till två muntliga och/eller skriftliga uppgifter samt en skriftlig Zoomtentamen.

Delkurs 6: Elevers läs- och skrivinlärning, 9 hp

Delkursen examineras med en till tre muntliga och/eller skriftliga uppgifter samt en skriftlig hemtentamen.

Delkurs 7: Språkundervisning med fokus på nyanlända elever, 6 hp

Delkursen examineras med en till två muntliga och/eller skriftliga uppgifter samt en skriftlig undervisningsplanering.

Delkurs 8: Grammatikundervisning och bedömning, 5 hp

Delkursen examineras med en till två muntliga och/eller skriftliga uppgifter samt en skriftlig hemtentamen.

Delkurs 9: Uttalsundervisning i teori och praktik, 4 hp

Delkursen examineras med en till två muntliga och/eller skriftliga uppgifter samt en skriftlig Zoomtentamen.

Delkurs 10: Elevers skriftliga produktion: Analys och respons, 7,5 hp

Delkursen examineras med en till tre muntliga och/eller skriftliga uppgifter samt en skriftlig hemtentamen.

Delkurs 11: Litterära begrepp och epoker, 7,5 hp

Delkursen examineras med en till två muntliga och/eller skriftliga uppgifter samt en skriftlig hemtentamen.

Delkurs 12: Betygsättning och bedömning, 6 hp

Delkursen examineras med en till två muntliga och/eller skriftliga uppgifter samt en skriftlig hemtentamen.

Delkurs 13: Didaktiska perspektiv på litteraturen och andraspråksläsaren, 9 hp

Delkursen examineras med två till tre muntliga och/eller skriftliga uppgifter samt en skriftlig undervisningsplanering.

Betyg

Betygsskalan omfattar betygsgraderna: Underkänd, Godkänd, Väl godkänd. För betyget godkänd på hela kursen krävs minst betyget godkänd på samtliga delkurser. För betyget väl godkänd på hela kursen krävs betyget väl godkänd på minst 45 av kursens högskolepoäng samt betyget godkänd på resterande högskolepoäng.

Förkunskapskrav

Du som är anställd som lärare och har en behörighetsgivande lärarexamen utan att vara ämnesbehörig.

Övrigt

- Deltagarna kan ansöka om validering av befintliga kunskaper och färdigheter i relation till kursens lärandemål enligt Skolverkets anvisningar. Vid ansökan om validering ska den sökande ange vilka lärandemål inom lärarlyftskursen som kan valideras och från vilken yrkesverksamhet, högskoleutbildning, övrig utbildning och verksamhet lärandemålen är inhämtade.
- Delkursernas namn på engelska: Module 1: Swedish as a Second Language as a School Subject (6 credits), Module 2: Swedish Grammar from a Second Language Perspective (9 credits), Module 3: Multilingualism from the Perspectives of the Individual and Society (12 credits), Module 4: Oral Presentation and the Rhetorical Process (3 credits), Module 5: Swedish Phonetics and Phonology from a Second Language Perspective (6 credits), Module 6: Pupils' Learning of Reading and Writing (9 credits), Module 7: Language Teaching with focus on Newly Arrived Pupils (6 credits), Module 8: Teaching and Assessment of Grammar (5 credits), Module 9: The Theory and Practice of Teaching Pronunciation (4 credits), Module 10: Pupils' written Production: Analysis and Feedback (7.5 credits), Module 11: Literary Concepts and Periods (7.5 credits), Module 12: Grading and Assessment (6 credits), Module 13: Didactic Perspectives on Literature and the Second Language Reader (9 credits).